

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33305
Nom	Avaluació psicològica
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	9.0
Curs acadèmic	2017 - 2018

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	2	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	7 - Evaluación Psicológica	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
FUENTES DURA, INMACULADA	295 - Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics
PONS CAÑEVERAS, DIANA	295 - Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics

RESUM

L'assignatura d'avaluació psicològica és una matèria obligatòria, que s'imparteix en segon curs del grau de Psicologia. Els seus 9 crèdits es distribuïxen en 6 crèdits teòric-pràctics en el primer quadrimestre i 3 crèdits teòric-pràctics en el segon.

L'avaluació psicològica es considera un procés amb unes fases predeterminades que coincideixen amb les del mètode científic. Seguint aquest procés es pretén solucionar problemes personals, institucionals i ambientals. Per aquesta raó es considera una disciplina essencialment aplicada que implica judicis valoratius en diferents moments (pre-tractament, tractament i post-tractament) i per tant implica qüestions ètiques que requereixen la seva consideració deontològica. Al llarg d'aquest procés s'utilitzen diferents mètodes, tècniques e instruments per a la recollida i contrast de la informació.

Al ser aquesta disciplina eminentment aplicada requereix dels coneixements d'altres matèries (p.e., estadística, psicometria, psicologia fisiològica) i d'altres disciplines de l'àrea de coneixement com

psicologia de la personalitat, diferències individuals, psicopatologia, tractaments psicològics.

Al seu torn l'avaluació psicològica també ofereix coneixements fonamentals per a altres matèries que es cursaran amb posterioritat, com les Tècniques d'Entrevista i la Psicologia Clínica. Si es tenen en compte els camps professionals bàsics podem dir que l'avaluació psicològica sol respondre a moltes demandes, per exemple de Diagnòstic, Orientació, Selecció i Canvi o Tractament. D'aquesta manera, els coneixements que incorpora resulten essencials per a l'exercici professional en tots els camps de la

Psicologia

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es recomana que els estudiants hagen adquirit les competències i coneixements bàsics de les matèries de primer curs i les que es vagin implementant en segon curs, de manera que coneguin els processos psicològics bàsics que seran part dels continguts a avaluar en aquesta assignatura. També són importants les matèries que tracten aspectes metodològics com l'estadística i la psicometria que constitueixen parts fonamentals per a comprendre els aspectes psicomètrics de l'avaluació i la validació d'instruments.

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Saber analitzar necessitats i demandes dels destinataris de la funció en diferents contextos
- Ser capaç d'establir les metes de l'actuació psicològica bàsica en diferents contextos, proposant i negociant les metes amb els destinataris i afectats
- Ser capaç de planificar i realitzar una entrevista
- Ser capaç de descriure i mesurar variables (personalitat, intel·ligència i altres aptituds, actituds, etc.) i processos cognitius, emocionals, psicobiològics i conductuals.
- Ser capaç d'identificar diferències, problemes i necessitats
- Ser capaç de diagnosticar seguint els criteris propis de la professió
- Saber descriure i mesurar els processos d'interacció, la dinàmica dels grups i l'estructura grupal i intergrupals
- Ser capaç d'identificar problemes i necessitats grupals i intergrupals

- Saber seleccionar i administrar els instruments, productes i serveis i ser capaç d'identificar les persones i els grups interessats
- Saber planificar l'avaluació dels programes i les intervencions
- Ser capaç de mesurar i obtenir dades rellevants per a l'avaluació de les intervencions
- Saber analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació.
- Saber proporcionar retroalimentació als destinataris de forma adequada i precisa.
- Ser capaç d'elaborar informes orals i escrits.
- Conèixer les obligacions deontològiques de la psicologia i ajustar-s'hi

RESULTATS DE L'APRENTATGE

L'alumnat ha de ser capaç de:

- Definir el concepte d'avaluació psicològica
- Identificar els diferents models d'avaluació psicològica
- Utilitzar els instruments i ferramentes necessaris en l'avaluació psicològica.
- Comunicar els resultats de l'avaluació psicològica amb les garanties científiques i ètiques pròpies de la professió.
- Realitzar una entrevista.
- Realitzar una valoració conductual per mitjà d'observació de manera sistemàtica
- Administrar i avaluar per mitjà d'autoinformes.
- Manejar tècniques subjectives, projectives i objectives necessàries per a l'avaluació psicològica
- Avaluar la intel·ligència per mitjà de diferents tècniques i interpretar les dades procedents de l'avaluació
- Avaluar la personalitat per mitjà de diferents tècniques i interpretar les dades procedents de l'avaluació
- Avaluar aspectes neuropsicològics i de processament cognitiu
- Adaptar l'avaluació psicològica als diferents àmbits d'aplicació.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. FONAMENTS DE LAVALUACIÓ PSICOLÒGICA

Tema 1.- Història general de l'avaluació psicològica.

Introducció. Antecedents. Constitució. Desenvolupament.

Tema 2.- Concepte i models d'avaluació psicològica.

Introducció. Concepte. Termes afins. Models en avaluació psicològica

Tema 3.- El procés de l'avaluació psicològica.

Introducció. El process en funció dels seus fins. Consideracions en relació al process d'avaluació.

Tema 4.- La comunicació de resultats.

Introducció. Característiques de los informes. Organització. Tipus dinformes.

Tema 5.- Les garanties científiques i ètiques.

Introducció. Puntuacions utilitzades. Criteris de qualitat de l'avaluació psicològica.

En esta unitat temàtica s'administra, e interpreta el següent instrument: ISRA

El material audiovisual utilizado es el producido para las prácticas de Evaluación Psicológica por la UNED: El proceso de evaluación psicológica.

2. PROCEDIMENTS DE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

Tema 6.- Entrevista.

Introducció. Concepte. Objectius de entrevista. Curs de entrevista. Habilitats del entrevistador. Qualitat de l'informació.

Tema 7.- Observació.

Introducció. Unitats de anàlisi i tècniques de registre. El mostreig. Qüestions de qualitat de l'observació.

Tema 8.- Els autoinformes.

Introducció. Variables evaluades. Condicions. Principals tipus. Qüestions de qualitat dels autoinformes.

Tema 9.- Les tècniques subjectives.

Introducció. Diferencial semàntic. El test de constructes personals.

Tema 10.- Les tècniques projectives.

Introducció. Característiques i tipus de tècniques projectives.

Tema 11.- Les tècniques objectives.

Introducció. Característiques i tipus de tècniques objectives. Introducció a l'avaluació psicofisiològica.

Material audiovisual utilitzat: La Técnica de Rejilla de Guillem Feixas.

3. ELS CONTINGUTS DE LAVALUACIÓ PSICOLÒGICA

Tema 12.- L'avaluació de la intel·ligència.

Introducció. Perspectiva Binet, Terman, Wechsler. Perspectives factorialistes. Altres perspectives.

Tema 13.- Avaluació de la personalitat.

Introducció. Avaluació de característiques de personalitat. Avaluació de las característiques psicopatològiques. Avaluació de la motivació.

Tema 14.- Avaluació neuropsicològica.

Introducció. Indicadores de dany cerebral en tècniques generals. Avaluació Psiconeurològica amb tècniques específiques. Bateria de exploració psiconeurològica.

Tema 15.- Àmbits d'aplicació de l'avaluació psicològica.

Introducció. Psicologia clínica i de la salut. Psicologia organitzacional. Serveis socials. Altres àmbits.

En esta unitat temàtica sadministren, interpreten els següents instruments: WAIS IV, Matrices Progresivas de Raven (escala general), MMPI-2-RF/MCMI-III, 16 PF-5, BDI II.

El material audiovisual utilitzat es el produït per a las pràctiques dAvaluación Psicològica per la UNED: Escala de inteligencia Wechsler para niños (WISC-R), Escalas Mc Carthy de aptitudes y psicomotricidad para niños (MSCA), Escalas Bayley de desarrollo infantil y Diagnóstico neuropsicológico de Luria-Christensen.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	90,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	50,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	20,00	0
TOTAL	225,00	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa, integrant diferents metodologies instruccionals de cara a potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements implicats i el desenvolupament de les competències de la matèria.

Les tècniques instruccionals bàsiques són (1) Exposicions i presentacions dels continguts de la matèria, (2) Realització d'activitats de caràcter pràctic (estudi de casos, debat i anàlisi de textos), (3) Administració, correcció, interpretació y elaboración del informe del diferentes instrumentos de evaluación (4) Tutories grupals programades, (5) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup), (6) Avaluació formativa i sumativa.

AVALUACIÓ

REQUISITS MÍNIMS:

Per a superar l'assignatura, serà necessari aconseguir un domini mínim del 50% en l'examen de valoració de continguts teòrics i pràctics per mitjà de proves escrites (una nota igual o superior a 3,5 en una escala de 0-7) .

Participació activa en les activitats de classe i motivació per la qualitat dels resultats de l'aprenentatge (15% de la qualificació final, recuperable) .

Activitats que es dugueren a terme en les sessions per a comprovar el seguiment de les experiències d'aprenentatge. Es revisaran i puntuaran en classe de diverses maneres: autoavaluació, avaluació a través de iguals i correcció-discussió en grup. Aquestes activitats poden ser recuperables en ambdós convocatòries en cas de no superar-se el 70% de les mateixes, a través d'examen complementari de desenvolupament escrit.

Presentació oral i escrita de treballs realitzats en grup sobre temes vinculats amb el programa (15% de la qualificació final, no recuperable).

Es realitzarà un treball en grup d'entre 3 i 4 persones, que s'exposarà en horari de classe i sobre el qual realitzaran preguntes. El tema del treball es decidirà junt amb el professor i el seu contingut estarà vinculat al programa del curs i podran ser, per exemple, casos clínics, resolució de problema o maneig de proves diagnòstiques. El material també s'entregarà per escrit, així com el suport audiovisual que s'utilitza en l'exposició. Es valorarà qualitat del contingut, esforç, coherència, estructura, originalitat, relació amb la pràctica, claredat expositiva, adequació bibliogràfica, qualitat de les respostes i coneixement mostrat, i qualitat de les del suport audiovisual.

Valoració de continguts teòrics i pràctics per mitjà de prova escrites (70% de la qualificació final, recuperable).

En la data que ho indique la facultat es realitzarà un examen parcial eliminatori que constarà d'entre 30 i 40 preguntes objectives de tres alternatives i que aportarà el 50% de la nota final. La nota del examen parcial es guardarà per a ambdós convocatòries. En la data de les convocatòries oficials aquells alumnes que hagen aprovat el parcial es podran presentar només al contingut del segon parcial que aportarà el 50% de la nota final. La nota final en este apartat serà la mitjana de les notes d'ambdós parcials.

Aquells alumnes que suspenguin el parcial hauran de presentar-se en ambdós convocatòries a un examen d'entre 50-60 preguntes que comprendrà tot el contingut de la matèria.

Respecte a la possibilitat que l'estudiant sol·licite un avanç de la convocatòria, tal com estableix la normativa vigent, l'avaluació consistirà en la realització obligatòria d'un examen de coneixements teoricopràctics (que suposa el 85% de la nota final) i d'un informe final i, si és el cas, exposició que versarà sobre el contingut concret de l'assignatura que determine el professorat en qüestió.

La còpia o plagi manifest de qualsevol tasca part de l'avaluació suposarà la impossibilitat de superar l'assignatura, sotmetent-se a continuació als procediments disciplinaris oportuns. Tinga's en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'Estudiant Universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure d'un estudiant abstenir-se en la utilització o cooperació en procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents oficials de la universitat. En horari de tutoria, el professorat podrà requerir entrevistes individuals o en grup amb tal de verificar el grau de participació i èxit en els objectius fixats per a qualsevol tasca desenrotllada. No acceptar la verificació, suposarà no superar la tasca o activitat en qüestió.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

La qualificació de l'assignatura quedarà sotmesa a allò que es disposa en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017). http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

D'acord amb aquesta, es concreta en escala numèrica de 0 a 10, amb expressió d'un decimal, a la qual s'afegirà qualificació qualitativa segons s'indica a continuació:

- $0 \leq \text{Suspès} < 5$
- $5 \leq \text{Aprovat} < 7$
- $7 \leq \text{Notable} < 9$
- $9 \leq \text{Excel·lent} \leq 10$

Només se sumaran els diferents apartats considerats en l'avaluació quan se superen els requisits mínims establerts per a cadascun, en cas que, efectivament, s'hagen establert.

En l'acta de l'assignatura s'incorporarà la qualificació obtinguda en primera convocatòria, d'acord amb les següents regles:

- SUSPENS:

- o Si, havent cobert els apartats d'avaluació, ja siguen recuperables o no, la suma no arriba a 5.
- o Si no s'arriba al mínim establert en un apartat d'avaluació marcat com a requisit per a superar l'assignatura. Es farà constar la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat suspès.

- NO PRESENTAT:

- o Si no consten qualificacions per a cap apartat d'avaluació.
- o Si es manca de qualificació en un o varis dels apartats recuperables i la resta haguera sigut superat.

En segona convocatòria, es procedirà d'acord amb les següents regles:

- NO PRESENTAT:

- o Si no consten qualificacions per a cap apartat d'avaluació.

- SUSPENS:

- o Possibilitat 1 (No s'han fixat requisits mínims en cap apartat). Quan la suma dels diferents apartats ponderats no arribe a un mínim de 5, es farà constar aquesta suma.

o Possibilitat 2 (Hi ha mínims fixats en algun o en tots els apartats d'avaluació). Quan no s'haja aconseguit el mínim per a aprovar en algun dels apartats que haguera estat fixat com a requisit imprescindible per a superar l'assignatura, es farà constar la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat suspès. Si n'hi haguera més d'un, es farà constar el de nota més alta.

La impugnació de la qualificació obtinguda quedarà sotmesa a allò que disposa el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017). http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Díaz, A. (2016). Psychological Assessment. Valencia: Tirant Lo Blanch
- Fernández-Ballesteros, R. (1998). Introducción a la evaluación psicológica I y II. Madrid: Pirámide.
- Fernández-Ballesteros, R. (2011). Evaluación psicológica: concepto, métodos y estudio de casos. Madrid: Pirámide.
- Forns, M., Abad, J., Amador, J. A., Kirchner, M. y Roig, F. (2002). Avaluació psicològica. Barcelona:UOC
- Goldstein, G. & Hersen, M. (2000). Handbook of Psychological Assessment. Oxford:Elsevier
- Groth-Marnat, G. (2009). Handbook of Psychological Assessment (5th Edition). NewYork: Wiley.
- Moreno, C. (2005). Evaluación Psicológica. Concepto, proceso y aplicación en las áreas del desarrollo y de la inteligencia. Madrid: Sanz y Torres.

Complementàries

- Anastasi, A. y Urbina, S. (1998). Tests Psicológicos. Mexico: Prentice-Hall
- Caballo,V.E. (Dir.) (2006). Manual para la evaluación clínica de los trastornos psicológicos. Trastornos de la edad adulta e informes psicológicos. Madrid: Pirámide
- Comier, W.H. y Comier, L.S. (1994) Estrategias de entrevistas para terapeutas. Bilbao: DDB.
- Fernández-Ballesteros, R. (1994). Evaluación conductual hoy. Un enfoque para el cambio en psicología clínica y de la salud. Madrid: Pirámide.
- Fernández-Ballesteros, R. (1994). Evaluación conductual hoy. Un enfoque para el cambio en psicología clínica y de la salud. Madrid: Pirámide.
- Lichtenberger, O. (2009). Claves para la elaboración de informes de evaluación. Madrid: TEA Ediciones.
- Márquez, M.O., Vizcarro, C. y Zamarrón. M.D. (2010). Buenas prácticas y competencias en Evaluación Psicológica. Madrid: Pirámide.

- Muñoz, M., Roa, A., Pérez, E., Santos-Olmo, A. y De Vicente, A. (2002). Instrumentos de evaluación en salud mental. Madrid: Pirámide.
- Muñoz, M. (2012). Manual práctico de evaluación en psicológica clínica. Madrid: Síntesis.
- Pelechano, V. (1988). Del psicodiagnóstico clásico al análisis ecopsicológico, Vols. I, II. Valencia: Alfaplus